

حیات

نسخہ سی ہربرہ ۱۰ غروشرہ .
سٹہ لکی پوسٹہ ایلہ ۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۵ دولار) .

آپونہ واعلان ایشلری ایچین آنقرہ مرکوزہ
ویا استانبول شعبہ نہ مراجعت ایدیاپر .
یازی ایشلرینک مرجعی آنقرہ مرکوزیدر .

میانه، دأما میانه... دنیاہ دالها جوق حیات قاتالما!...
- نیچہ -

مدیرى : محمد امین
آنقرہده استانبول جاده سنده آنقرہ
اداره خانه : معارف امینلکی یانده کی داثره

استانبول بوروسی :
استانبولده ، باب عالی جاده سنده رسمی پرشنبه
اداره . مانه سی داخلنده کی داره
تلفون : ۳۶۰۷

۱ نیچی جلد

آنقرہ ، ۲ کانون اول ، ۱۹۲۶

صافی : ۱

ياخود ارلك خيانتى كوستريلىور واجتماعياتك دائماً اهلى وعائلى مذلئلىرى تصوير ايديلىور . حيات جمعيت يالكىز بويولده مناسبلردن ياخود مناسبسىزلكارذن عباتى درى؟ عالمده مليت عشقيه ، عسكرلك ، قهرمانلىق ، وظيفه ويا علم ومحبت عشقيه تحدى اتمش نهلر واردر . اونلر تصحيح اولونمالى . خصوصيله :

حيث كه عشق وطندر اوكا
بتون عشقلر بايمال اولمالى !

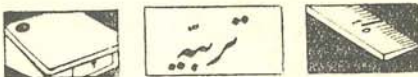
ومثلا يته بربرده ديدىكم كې :

فرياد ايدركن اورتهده بيك تورلو هائله ،
مسموع اولورنى عشق جمال ، عشق عائله ؟

مألندهكى الهاماتك ساحه فعاليتيه چيقدىنى صحنه تشيله كورولملى در . مبال علويات اولان كنچ نسلدىك بويولده سانعه لرك تجسيمندن مستفيد ومخطوط اوله جقلرينه قانم ، چونكه تجربهم واردر .

بونكه برابر آوروپا تياترولرندهكى سىرجيلر بزمكيلرله مقاييسه ايديله من . اونلر ، اكثري اعتباريله صحنه دن درس اخلاق آلقى احتياجنندن وارسته اولدقلى ايچون محل ادب وچيا تشيللردن متأثر اولمالى ، كولوب كچرلر . بزهوز بوسنعت مسلكنده اوسويه عرفانه كيرمه لك واورميه غنا واستغنايه ايرمش دكلز . آوروپادهكى آقتورلر ابتدا سالارنى مكملاً بيليرلر ، ادبياتدن آكلارلر . ايجلرنده مؤلفلر ، اديب وشاعرلرده واردر . بزده ايسه مؤلفلرده ، ممثلرده محتاج تشويقدر . الحاصل بن - آداسايون - تياترولرى بكنيوروم . مكرمه مؤلف برمولير ومترجم براحدوق باشا اوله . بز خلقلرك ابتدا تنهيه وصكره تنهنه خدمت ايتكى دوشونلى بز . خلقك يالكىز مذاقته خادم اولقى اخلاقته هادم اولقدرد .

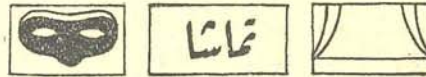
عبدالحميد هادم

كنجلك تشكىلاتى

«تك باشنه برانسان يا اللهدر ، يا شيطان» [۱] . بو سوز «كتاب مقدس» دهكى «واعظ» كدر . «كتاب مقدس» لك اخلاقى ماهيتى وفلسفى قيمتى نه اولورسه اواسون بو وجيز جمله بويوك بر اجتماعى حقيقى صوك درجه تكميش ايدىلش بر شكلده افاده ايتكدهدر . بر جمعيت داخنده معين برفوتسبونو صاحب اولارق جمعيتك ديكر اعضاسى ايله برلكده عيني اماللرله عيني عمللرى ايفا ايدن انسان تك باشنه بر انسان دكلدر ؛ منسوب اولدىنى جمعيتك انساندر . جمعيتك اماللردن آيرى اماللره صاحب اولان وكندى عالمده ياشايان انسان ايسه «تك باشنه» برانساندر . «تك باشنه» انسان ، اكر جمعيتك حيات تلقيسى تبديل

«Homo solus aut deus, aut daemon» [4]

بزده تماشا

[۱] بى وتميز تشبيله كيريشن انسانلر ايچون كسمم قوت منبرلندن برى مى تاوننده ايزيراقش اولان بويوك آدمارك معاوتنه مظهر اولاندرد . بويوك استاد «عبدالحق حامد» لك «حيات» ايچون يازدقلى ايلك يازى بى درج ايلكله كندىنى قيمتى برمظاهره مالك عدايدىور .

مجموعه

تماشا حقنده

اي شاعران ! دوشوندور كز خلق عالمى .
اك چوق دوشوندوروش قىلار انسانى تربيه .
كورمكله اكفا نه دىك ؟ همده كوسترك .
افعال كزله ايلهيك اقوالى تقويه .
تياترو صحنه لرى اوآينه لر در كه انسانلره همده ايج يوزلر بى كوسترر . تماشا كرلره هيئت اجتماعيه لك ياخود تمايلات انسانيه لك صور واشكال مختلفه سنى اراشه ايدن بو مزايى صنعت درجه اولاده بو مظهريت بواطن غاريله كسب اهميت ايدرلر . عبدعاجزسه بوراده يالكىز دوشونديرىچى اوبونلرله اكلنديرىچى اوبونلردن بحث ايدىكم . واقعا ارباب تفكر ايچون دوشونمكده براكلنجهدر و اونلر دوشونمك ايچون اكله نيرلر . فقط بن متفكرينى ومتبحرينى استنا ايدرك على العموم خلق ايچون بوايكى نوع اويوندن هانكيسنك ده ادها فائده لى اوله يله جكنى وبزده هانكيسنك رغبت كورمكه ياخود شاين رغبت كوسترلىكده اولدغى افاده ايتك ايستيورم و - ارضيلر - اثرنده سويلتديكم قنبرله برابر

دارالبدايك كى سراپا مفرحات !
ديورم وصوكره تكرار ايدىيورم :
اسلوب اعجميده فرنكلانه توركيه لر ،
بوينوزلو زوجلر ايله آلفته زوجلر !

حتى كچن كون غزته لرله نشر اولونان برصنه رسمنده بوقيلدن بر - غنيل - بولونيوردى : برزجك متره سنى زوجه سنه تقديم ايتدىكى كوروليوردى !
واقعا اكلنجه ، فقط محل حيا .

كرچه تياترو صحنه لرنده بوكا مماثل پرده لر ياخود پرده برونقلر كوستريلير وصوكنده تأدياً جزالر ويريلير . مؤلفك غايه سى ده بوسورتله سامعين وحضاره عبرت و برمك اوله بيلير . لكن حماسى اثرلر ، وطنپرورانه صحنه لر وبرجوق مكارم ومعالى تصويرلرى طورركن اونلرى براقوبده بويله ايكرنج منظره لرى اجابندن اقتباس ايله مى قيافته صوقه نه ندن ضرورت حاصل اولسون ديورم . فضاحتى تشهير ايله مجازاتى تبين ايتكده سة فضيلى تصوير ايله مكافآتى تعيين ايتك اولادكلى در ؟

دقت ايتدم ، برزماندنبرى صحنه لرمزده هپ قادين عشقى ياخود ارلك محبى ، هپ قادين صداقتسزلكى

اورتا زمان جمعيتكك آك اهميتلى مؤسسه لرندن برى ده «معيد» دى . مختلف عرقلره منسوب جمعيتلر معين معبدلرك اطرافنه طويلانمشلردى . كنديلرى «ملت» ده كيل «امت» حالنده حس ايدىيورلردى . معبدلرك اورتا زمانده تشبيل ايتدىلرلى ذهنيته ؛ «مليت فكرى» نه قطعياً مساعد اولمايان بر ذهنيته در . بز ، اورتا زمانك صوكلرينه دوغرو كورويور كز : معبدك «امت» تلقيسى خصوصنده كى صلاحيتى صارصليور . بوسارصيتى فى حصوله كئيرهن عامللردن برى ده «ميسيتك» جرياندر . بز شيمدى بى برمه آله ايله قارشى قارشى به قاليورز : ميسيتك جريان ناصل دوغدى ؛ بوجريانك مليت فكرينك انكشافنه مساعد اولان اجتماعى نتيجه لرى نه ايدى ؟ بوموضوع ده مليت فكرينك آكلشيلماسى ايچون بويوك براهميتى حائزدر . اورتا زمانده فردى صلاحيتلر يوقدر . بوتون صلاحيت تشبيل ايدهن مؤسسه معبددر . داها قصه بر تعبيرله اورتا زمان كولتورينك (حرث) مركز نقطه سى معبددر . فلسفه بيله ، اورتا زمانك مشهور تعبيريله ، «آلهيانك خدمتچيسى» در . فاقاط داها صوكرا «ميسيتك» جريانه سرتلكنى قاب ايدهن معبد صلاحيتنك خارجنده بى صلاحيتلرك دوغدوغنه شاهد اولوبورز : غاليه ، جيوردانوبرونو ، الخ .. بز ، اورتا زمان مفهومندن ، بر چوق مورخلرك قبول ايتدىلرندن باشقا بر شى آكلابورز . اونك ايچين بى جمعيتك مثبت بر صورتده تأسيسنه قادر دوام ايدهن دورى اورتا زمان تأثيرلر نه تابع بر دور تاق ايتك داها زياده منطقيدر . معبد خارجنده تشكىل ايدهن بى صلاحيتلرك فرد و حقوق تلقيسى خصوصنده چوق بويوك بر تأثيرى اولمشدر . فاقاط بوتون بو صلاحيتلر ؛ مثبت علملرك ايلك دورى ايتضاح ايدهن سيارلر . اوحالده مثبت علملر ؛ مليت فكرينه مساعد محيطك دوغماسنه نه صورتله ياردم ايتمشلردر ؟

اورتا زمان جمعيتك روحنى اساسلى صورتده ده كيهديرهن عامللردن برى ده يونان و روما أسكى زمانه عائد اثرلردر . كورولوبور كز : ملتچيلك فكرينك انكشافنى تأمين ايدهن محيطك تدقيق وتخليل ايديله جك چوق كنيش پروبله ملرى واردر و بز ، ملتچيلك «واقعه» سنى مناقشه ايدهر كن اورتا زمان ادبياتك عمومى قاراقته رينى ده كوزا وكنده بولوندىورمق مجبوريتنده يز . چونكه : ملتچيلك تلقيسى ، دولت تلقيسى ، حقوق تلقيسى ، خلاصه عمومى تلقى اعتباريله چوق باشقا ، چوق بى بر وضعيتدر . بز ، بوتون بو انكشافك مختلف صفحه لرى مختلف مقاله لرده تعقيب ايتيه چاليشاجىز .

م . نرمى

بیلگی و اعتیاد در . طلبه سنی اجتماعی روحدن اوزاق تربیه ایدن مکتبلر ایسه بونی و برمه زلر . ایشته بوئک ایچین درکه ایکنجی نوع « تک باشنه » انسانلر یتیشدیرمک ایسته مه نده و قراتیک مملکتلرده مکتبلر اجتماعله شدیدلریش و مکتب خارجنده کی کنجلیکده مختلف تشکیلاتلر داخلنده اجتماعی فونقسیون ویریلشدر . مکتبلرده اورغانیزایدیلش اجتماعی فعالیتلر و اونلر برنجی خارجنده ، مختلف مقصدلی کنجلیک تشکیلاتی ایکنجی تأمین ایدر .

بزم مکتبلر عزمده خاصه «جمهوریتک» تأسیسندن اعتباراً بوروج قوتله برله شمشکده در . لاکن خارجنده کنجلیک تشکیلاتلر حان حان یالکز سپور قلوبلرندن عبارتدر و بو اعتبارله کفایتسزدر . مختلف کنجلیک تشکیلاتنه شدتله محتاج بولونیورز ، کنجلیک عزمده اخلاقی قورومق و اونلری «شیطان» لاشدیرماق ایچین یگانه چاره بودر . تورک اوجاقلرنک ، معلم برلکلرنک اک ای بر حل طریزی بولمالری تمنییه شایاندر .

عربی

استقلال مجادله سی خاطرهلری

[استقلال حربی تورک ملتک و بلکه ده بوتون شرقک حیاتهده عظیم برتخوئک باشلانغیچیدر . بو حربی عائد وثیقهلری لولپلامق و نشر ائیک بزم نسل ایچین هم بویوک روظیفه همده تولید ایدمچکری الهامکار تحسسلر اعتبارله فیضی بر تلذذدر . بو حربی ابقا اشدیکی بویوک قیمتی خدمتله هرکس معلوم اولان مصطفی نبی بک افندی اوزمانکی انطباعرلی تثبیت ایشددر . لطفاً مجموعه مزه اهدا اشدیکی ملی هیجانک اک زیاده قانداقینی اوغوز بوزکونلر عائد بویازیلری صیراسیله درج ایدمچکز .]

مجموعه

اینه بولی

اینه بولی به ایکی کوزهل یولدن کیریلیر : بری عصیان طاشیان طاشقین روحلی قره کزدن ، کورولتولو دالغله ایچنده ، قورقو و هیجانله ... دیکری یشیل ، صیق اورمانلر ایچندن ، حیاته قاووشمش برخسته کی کچی نشته لی و امیدلی ... اووقت اینه بولی ساحلی روحه سوغلی برنقا هتکاه اولور .

برنجیسنده اینه بولی ساحنه ، ایکنجیسنده داغلردن ، آغاچلاردن اینه رنک ، دکزلره ، صولره قاریشمقدن متولد برخطله ینه عینی ساحله ایزرسکز . انسانی عینی نقطه یه قاوشدوران بویکی یولک حاصل ایتدیکی تأثیر نه قادیار باشقدیر ! هرابکی صورتله وصال ، روحلرده بوملکته دائر برعشق و علاقه یاراتیر . خیرچین و جتین دالغله آجیق بویک خانلی شهرک برهلال کوزهلکیله قره دکز کنارنده یوکسک ویشیل اورمانلی تپه لک آلتنده کورونوشی اوقادار کوزهلدرکه ... بهار و کوزهلک ، صانکسالمردن و دالغلردن سوزوله

عنعنوی نظاملری ییقاچلردر ، فقط جمیته دها ای نظاملر ویرمک ایچین ؛ دورغون اوطوریتلره عاصیدرلر ، چونکه بویله اوطوریتلر جمیته حیاتی توقیف ایدرلر . بشریتک بویوک رهبرلی اولان بوانسانلرده معشری شعور عادتاً تکافت اتمش و اونلرک دهاسنی تشکیل ایشددر ؛ انسانلر آراسنده بو حربیه ایرنلرک هریری بر داهیدر .

«تک باشنه» انسانلرک ایکنجی بر نوعی ایسه جمعیته کیرلردر ؛ بونلرده دیکرلری کیچی ایچنده یاشادقلری جمیته حیاتی بکده زلر . . . جمعیتهن آیری دورورلر ؛ کندی خیمه لرنده خلق ایتدیکلری مفکوروی عالملرنده یاشارلر ؛ وفعل و اجرا قدرتلرنه کورده او بخیل عالمک تحققیه چالیشیرلر . لاکن بو مفکوره خالفنک اخلاق تاقیمسیله متناسب اولارق یا خودکامانه و یا خودده تحققیه امکان بولوناما یاجق درجهده شایندن آقیریدر . بونوع منفرد انسانلرک جمیته داخلنده حان هیچ بر فونقسیونلری یوقدر . چونکه کندیلیری جمیته عضو ی تلقی ایتدزلر . ایشته «شیطان» اولان بونلردر . چونکه یا خودکا . ملقلری تطمین ایچین قدرتلری متادیا جمیته ضررینه صرف ایدرلر و یا خودده ، دها مرضی شکللرنده ، عادتاً بر مجنون حانی آلاق جمیته اک آزیلی بر دوشمانی اولورلر . . . بو قبیل انسانلره «دیانا» معبدینک معهود قوندانقیمی باشده اولاق نامتناهی مثال کوسته دریله بیلیر . بونلرک تاریخده اک پارلاق مثاللری ییله بریدن بایزیدن اعتباراً عثمانی پادشاهلری در . بوتون کندیسی بکدنلر ، عندی دوشونلر ، فکرلرنک قیمتی جمیته مقیاسلری ایله اولچمه یلر درجه درجه بو صنفدن انسانلردر . بونلرده معشری شعور همین تخلل ایشددر . بو حالک اک یوکسک درجه سی ده جنتدر . بوتون ده قلاسلر بو صنفه داخلدر .

بر جمعیتهده بو ایکنجی نوع انسانلر نه قادیار چوق اولورسه او جمیته بیه سی اوقادار ضعیف اولور . بالقباله اک قوتلی جمعیته دره فردلری اک زیاده اجتماعی اولانلردر . تربیهده اهمیتله دوشونوله جک مسئله لک برنجیسی بودر . بر جمیته کنجلیرینه ، دها کوچوک یاشلرندن اعتباراً ، اجتماعی بر فونقسیونه صاحب اولارق یاشماق تربیه سی و بره ییلورسه آتی به امنیتله باقیلیر . بو خصوصده عائله لره دوشن وظیفه بویوکدر . لاکن اصل عظیم مسئولیت مکتبلره عائد اولاندر . مکتب تربیه سی اجتماعی روحدن آیری قالیسه ته لکه بویوکدر .

مکتبهده یالکز درسلر و یالکز انضباط قاعده لری بو تربیه یی و برمه یه کافی دکدر . بر مکتبهده عضو بر جمیته حیاتی یاشانامایورسه و اوراسی کنجلیری منحصراً «استقبال» ایچین یتیشدیرن بر محل تلقی ایدیلورسه امنیتله ادعا ایدیله بیلیرکه او مکتب ضرری بر یول طوتمشدر . کنجلیر شبهه سز استقباله حاضر لاناچقلردر ، لاکن «حال» دده اونلرک اجتماعی بر فونقسیونلری واردر . بو احوال ایدیلورسه استقبال ایچین ساده جه معلومات قازانش اولورلر ، حالوکه لازم اولان قورو معلومات دکل ، دینامیک

و اصلاح اتمک ، اونی دها ای و دها کوزهل بر استقامته چویرمک مفکوره سی ایله جمیتهک امللرندن و فعالیتلر نندن آیریلش و صورکرا کندی مفکوره سنی او جمیتهک افرادینه مشترک بر مفکوره یاپایسیله جک درجهده یارادیچی بر قوته ایرمش ایسه شبهه سز اللهلاشمش ، بر نوع الله اولمشدر . بومظفریته صاحب اولان نادر «تک باشنه» انسانلر جمیته داخلنده اللهلردر ؛ ناصیلکه قدیم جمعیته دره بو حربیه ایرنلر تألیه ایدیلر ، یاریم معبود صاییلرلردی . لاکن انسانلرک بونادر شخصیتلری هیچ بر وقته تام مناسیله تک باشلرنه قانامشدر . جمیتهک دینامیک شعورینی اک زیاده قوتله سزن بو بویوک روحلردائما ، منسوب بولونقلری جمیته ایچنده اک شدید بر اجتماعی حیات یاشماق صورتیه یتیشملر ؛ جمیتهک حظلری ، الملری ، هرکسدن فضله دویشلر ؛ جمیتهک حیسات تلقیسی هرکسدن زیاده آکلامشدر . هم یالکز دورغون حظلری ، الملری و تلقیلری دکل ، عینی زمانده جمیتهک مبهم ایسته کلری ، میلانلرنی ده ، قابلیت و قدرتلرنی ده هرکسدن ای سزمشدر . بو بویوک انسانلرک «تک باشنه» قالدقلری زمان نسبه قیصا اولان بر بحران آنیدر ، که مفکوره لرینک تحققی ایچین فعالیت دوره سی عد اولونابیلیر . بو آنه قادیار جمیته ایچنده و جمیته افرادیه عینی طرزده یاشایان او انسان بحران دورنده جمیتهک مفکوره لرندن و طرز حیاندن آیریلیر ؛ ایلری به آتیلیر ، اوکه دوشر ، و جمیتهده سوروکلمه یه باشلار . صورکرا مفکوره . سنک تحققی اوزرینه ینه جمیته به برله شیر ، عینی درجهده شدید اجتماعی بر حیات یاشامیه دوام ایدر . بعضاده مفکوره سنک تحققی بالذات کورمه دن هنوز بحران دورنده ایکن حیاتی نیایته ایرر .

فلسفه ده ، صنعتده ، علمده و سیاستده هپ بویله بر زمانلر «تک باشنه» قالمش یارادیچی انسانلر واردر . ساقیامونی ، موسی ، صورقات ، عیسی ، محمد ، جوردانو برونو ، غالیله ، قریستوف قولومب ، قوبرنیک ، ژان هوس و امثالی هپ بونوعدن بر زمانلر تک باشنه قالمش انسانلردر ، که یاشادقلرک دورک تلقسنه کوره کاه الله ، کاه پیغامبر ، و کاهده قهرمان ویا داهی کی عنوانلره توصیف ایدیلشدر . بویوک فکرلرنی و مفکوره لرینی بوتون ملجاً تماماً بنسبه دیکمز غازی ده شبهه سز بونوع انسانلردن در و دوغروندن دوغرویه تورک جمیتهک ایچندن کلن و تورک جمیته ایچنده روحلانا بومانلر بویوک آدامده او جمیتهک حیات تلقیسنه قارشلی ایلک عصیان ایتدیکی دقیقه دن اک بویوک امللرنک تحققی بالذات شاهد اولدینی آنلره قادیار هپ تک باشنه قالمشدی .

بونوع «تک باشنه» انسانلر ایلک نظرده جمعیتهن آیری کورونورلر ، مؤسس قاعده لره ، عنعنوی نظاملره ، دورغون اوطوریتلره عاصیدرلر . لاکن بو آقیریلنک ، بو عصیانک استقامتی و هدفی اجتماعیدر ، فردی دکدر .

مؤسس قاعده لری قیرمی ایسته رلر ، لاکن کندی خصوصی و شخصی امللری ایچین دکل ؛